

**Zahtevamo
razpust
fašistične
MSI!**

Fašistični atentat na sedež KPI v Trstu

Zločinsko dejanje je povzročilo hudo ogorčenje v mestu

V torek 14. novembra ob 20,12 je eksplodirala fašistična bomba na sedežu sekcije KPI «Tomažič» v ulici Madonnina 19 v Trstu. Fašistični «neznanci» so bombo položili na okno sedeža. Eksplozija je bila silno močna in je zdrobila šipe na številnih oknih, razbila železni okvir okna in povzročila občutno materialno škodo. K sreči ni bilo človeških žrtev, kar pa bi se lahko zgodilo, saj se ob tistem času običajno nahaja mnogo ljudi na sede-

zbornice-CGIL, ki ima svoj sedež v bližini, v ul. Pondares.

Na kraj atentata so prišli tudi karabinierji in policisti. Prišel je tudi vicekvestor, šef letkega oddelka policije in šef političnega oddelka.

To je že drugi fašistični atentat proti sedežem naše Partije v Trstu. Prvi je bil v noči med 11. in 12. avgustom pri Sv. Jakobu. Kljub temu, da je od tedaj poteklo že toliko časa, pristojni policijski organi še niso odkrili krivcev. Prav tako niso ke odkrili atentatorjev, ki so še pred napadi na komunistične sedeže izvedli bombne atentate na razne slovenske ustanove v našem mestu.

Že v teku dneva je prišlo do raznih protifašističnih manifestacij v Trstu. Politične, delavske in sindikalne organizacije so na razne načine obsodile fašistični atentat in izrazile svoj protest proti oblastem, ki niso sposobne izslediti atentatorjev in niti ne zagotoviti javnega reda in miru v našem mestu. Pristaniški delavci so že zjutraj zapustili delo v znak protesta. Večje skupine delavcev so po odhodu iz luke prišle na sedež naše partije v ul. Madonnina. Tudi v nekaterih oddelkih v tukajšnjih ladjedelnicah so delavci odšli z dela predčasno in tako manifestirali svoj protest.

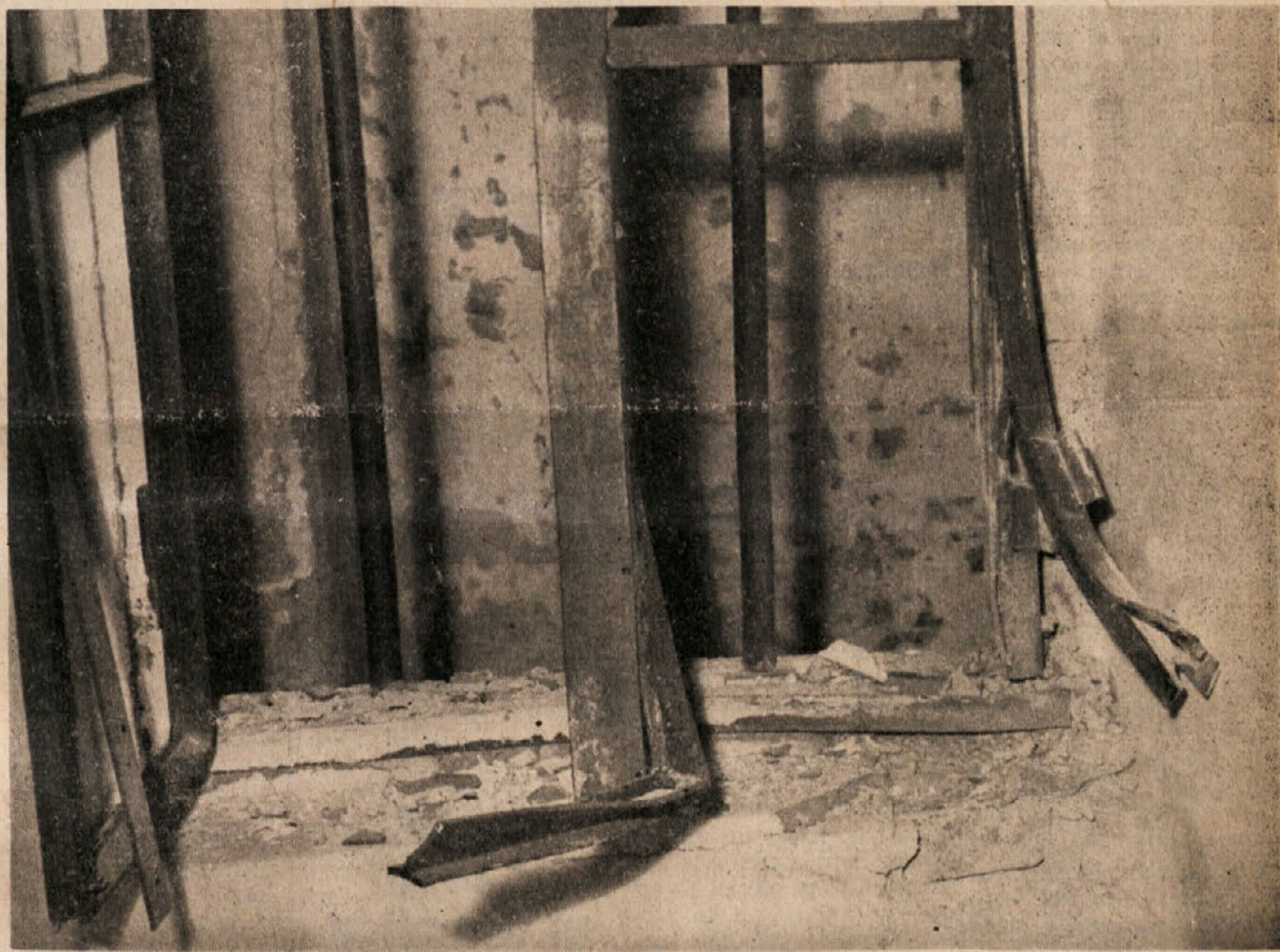
Ves dan je bilo na sedežu v ul. Madonnina mnogo tovarišev in antifašistov.

Velika protestna manifestacija

V sredo zvečer je bila velika protestna manifestacija na osrednjem sedežu naše Partije v Trstu. Velika dvorana Ljudskega doma je bila pretesna, da bi bila sprejela množico komunistov in antifašistov, ki so prihiteli iz vseh delov mesta iz predmestij in tovarn, da bi se udeležili protestne manifestacije in poslušali govore voditeljev Federacije.

Protestno manifestacijo je otvorila tovarišica Bernetic, ki je z velikim ogor-

(Nadaljevanje na 2. strani)

KPI poziva vse antifašiste k najširši enotnosti in budnosti

Poziv Deželnega komiteja KPI

Tajništvo Deželnega komiteja KPI za Furlanijo in Julijsko krajino je na svojem sestanku dne 15. t.m., izrazilo svoj ogorčen protest proti kriminalnemu dejanju, ki je vznemirilo vse demokratične sile in vse antifašiste.

V protestni izjavi je med drugim rečeno: «Vsi demokratični državljani se čutijo prizadeti zaradi ponavljanja terorističnih dejanj bodisi v Trstu kakor tudi v drugih mestih Italije. Zato se odločno postavlja zahteva po prenehanju zločinskih podvigov ostankov fašizma. Zato naj se napravi konec popustljivosti, ki

omogoča nezakazvano ponavljanje teh zločinskih dejanj.»

Tajništvo Deželnega komiteja poziva vse demokratične sile in vse politične stranke ter organizacije, ki se sklicujejo na Odporniško proti fašistično gibanje, na sindikalne, ženske in mladinske organizacije ter na vse državljane, ki se sklicujejo na republiško ustavo, naj se združijo v skupni akciji, ki naj napravi konec zločinskih dejanjem, ki ogražajo demokracijo in mir v Italiji Demokratične sile, naj zahtevajo razpust fašistične MSI.

Tajništvo Deželnega komiteja je povabilo tudi vse federacije Furlanije in sekcije KPI v Furlaniji in Juli-

ski krajini, naj se zavzamejo za enotne pobude v vseh občinah, mestih in tovarnah za organiziranje protifašistične akcije in naj podčrtajo jasen in nevaren značaj istočasnosti terorističnih dejanj v Italiji z zločinskimi dejanji proti alžirskim rodoljubom v Franciji, z obnovitvijo nacističnih in fašističnih manifestacij v Zapadni Nemčiji in v drugih državah.

Poziv naše Federacije

Avtonomna tržaška federacija KPI je povabila vse tovariše, vse partijske in mladinske organizacije, naj povečajo budnost in zavrnejo vsak poskus fašistične

provokacije ter naj na zločinsko fašistično dejanje odgovorijo s širšimi pobudami in politično dejavnostjo za učvrstitev partije, s čimprejšnjo zaključitvijo včla-

**Vpišite se
v Komunistično
partijo!**

njevanja za leto 1962, s povečanjem kampanje za vpis novih članov in za ustvaritev močne partije v Trstu, močne in enotne antifašistične akcije za obrambo miru ter za poraz vseh fašističnih ostankov, ki predstavljajo žalitev za tržaško mesto, ki je bilo odlikovano z zlato medaljo za zasluge v Odporniškem gibanju.

Proslave Oktobrske revolucije in manifestacije proti fašizmu.

Danes, v petek 17. novembra v Mačkoljah. Govoril bo tov. Mirko Kapelj.

V soboto 18. novembra ob 20,30. v Ljudskem domu v Trebčah.

Govoril bo tovariš

PAOLO SEMA

V soboto ob 20. uri v kinodvorani v Boljuncu. Govorila bosta tovariša

DUSAN LOVRIHA

in

PINO BURLO

V nedeljo na sedežu sekcije KPI na Proseku. Govorila bo tovarišica

MARIJA BERNETIC

žu KP in v krožku, ki je zraven.

Silvana Jelusič, ki stanuje v prvem nadstropju poslopja, v katerem se nahaja sedež sekcije «Tomažič» je malo pred eksplozijo srečala na hišnem hodniku nekoga bledoličnega mladeniča visoke postave, črnih las. Mladenič je tekel proti izhodu. Ker je skoraj trčil ob Jelusičevo, se je opravičil rekoč «Oh, scusi!», nakar je izginil neznanokam. Nekaj sekund zatem, kot smo že omenili, je sledila huda eksplozija.

Vest o fašističnem atentatu se je bliskovito raznesla po vsem mestu in povzročila val hudega ogorčenja med prebivalstvom.

Takoj po atentatu so se zbrali na kraju številni tovariši in nekateri voditelji naše federacije in Delavske

Manifestacije solidarnosti s KPI Antifašisti zahtevajo razpust MSI

Na fašistične provokacije odgovorimo z učvrstitvijo naše Partije!

(Nadaljevanje s 1. strani)

čenjem obsodila teroristično fašistično dejanje proti sedežu sekcije «Tomažič», to je proti sedežu tiste sekcije, ki nosi ime junaškega sina našega mesta, ki so ga pred dvajsetimi leti ustrelili fašisti. Besede tovarišice Bernetičeve je množica poslušalcev odobrila z močnimi aplavzi.

Sledil je govor sekretarja naše Federacije tovariša Sema, ki je prav tako ogorčeno obsodil fašistično zločinsko dejanje.

Tovariš Sema je med drugim v svojem govoru prikazal razloge, ki neposredno ali posredno opogumljajo fašiste pri njihovih zločinskih početjih. Orisal je to, kar se dogaja v tržaškem pokrajinskem in v občinskem svetu, kjer so fašisti deležni več ali manj odkrite potuhe in kjer se vedno bolj potiska ob stran demokracijo. Vse to se dogaja v duhu protikomunistične nestrpnosti. Ožigosal je nadalje buržoazni tisk, ki se tako omiljeno izraža o fašistih in obsodil zadržanje tistih oblasti, ki dovoljujejo, da se fašisti udeležujejo raznih javnih in uradnih manifestacij s svojimi prapori dočim na te manifestacije niti ne vabijo antifašističnih organizacij kakršni sta partizanska zveza ANPI in organizacija bivših političnih antifašističnih preganjancev je akcija proti fašizmu tako ANPPA.

V nadaljevanju svojega govora se je tov. Sema zahvalil tistim antifašistom in demokratom, ki so izrazili svojo solidarnost z našo Partijo. Še posebej se je zahvalil delavcem, v čigar rokah je zastava Odporniškega gibanja. Zelo važna je akcija proti fašizmu, tako je poudaril sekretar naše Federacije, pri kateri morajo ali bi morali sodelovati vsi antifašisti in demokrati. Komunisti so zahtevali takojšnje sklicanje pokrajinskega in občinskega sveta v Trstu zato da zavzameta svoje stališče in zartevala razpust fašistične MSI.

Brzjavka sveta odporniškega gibanja

Federalni svet Odporniškega gibanja je že na dan fašističnega atentata sklenil, da bo sklical izredno sejo gibanja in da bo poslal posebno delegacijo k vladnemu komisarju.

Odporniški svet v Vidmu je poslal Fanfaniju brzjavko, s katero ga poziva, naj se zavzame za odobritev zakonskega predloga, ki ga je svojčas predložil senator Parri glede razpusta fašistične MSI. Enako zahtevo je brzjavila tudi videmska ANPI.

Tudi Neodvisna socialistična zveza je ostro obsodila fašistični zločin.

Tudi UGI (organizacija univerzitetnih študentov) in socialistična mladina sta izrazili svojo solidarnost z našo Partijo.

Nova zvezna delavska zbornica-CGIL je na svoji izredni seji, ki je bila v sredo, preučila resen položaj ter ostro obsodila fašistične provokacije. Predlagala je konkretne akcije, ki naj bi jih podvzeli že v teku tega tedna.

Brzjavka tržaškega podžupana

Tržaški podžupan Cumbat je poslal tržaškemu kvestorju posebno brzjavko, v kateri ga prosi, naj se posluži vseh mogočih sredstev za izsleditev krivcev.

Resolucije podeželjskih občin

Devinsko-nabrežinska občinska uprava je poslala generalnemu vladnemu komisarju protestno resolucijo. Občinski odbor v Miljah je sklenil, da bo predložil tamkajšnjemu občinskemu svetu v odobritev enotno resolucijo z obsodbo fašističnega zločina.

Tudi ostale občinske uprave na Tržaškem so poslale protestne resolucije na pristojna mesta. Občinski odbor v Dolini je v imenu vseh občanov protestiral ter izrazil sekciji «Tomažič» svojo antifašistično solidarnost. Hkrati je pozval vse občane v borbo proti staremu in novemu fašizmu oblasti pa je povabil, naj enkrat za vselej preprečijo atentate ter izsledijo krivce, kar bi bilo v korist sožitja in miru na našem ozemlju.

Poziv ZDŽ

Zveza demokratičnih žena je pozvala vse svoje članice in vse tržaške žene, naj se združijo v enotni protifašistični akciji.

V Trziču so komunisti, zbrani na širšem aktivu izglasovali solidarnostno resolucijo s tržaškimi komunisti.

Predlogi naše Federacije

Avtonomna tržaška federacija je stopila v stik z oblastmi in s krajevnimi političnimi strankami, ki se sklicujejo na ideale antifašizma. Tem strankam je naša Federacija predlagala, da bi koordinirali skupne akcije proti fašizmu in proti fašističnemu huliganstvu.

Tovariš Sema in Marina sta bila v četrtek zjutraj pri generalnem vladnem komi-

sarju, s katerim sta se razgovorjala o zelo resnem položaju. Ze dan prej ju je sprejel tržaški kvestor, ki je zagotovil, da bo policija nadaljevala s preiskavo za izsleditev atentatorjev.

Vodja komunističnih svetovalcev v tržaškem občinskem svetu tov. Pogassi je predlagal tržaškemu podžupanu (župan je bil odsoten iz Trsta), da bi postavil na dnevni red na prihodnji seji občinskega sveta razpravo o obsodbi fašizma.

Načelnik komunistične skupine v tržaškem pokrajinskem svetu je postavil enak predlog pokrajinskemu predsedniku.

Tako pokrajinski predsednik kot tržaški podžupan sta obsodila zločinsko dejanje.

Interpelacija poslanca Vidalija

Poslanec Vidali je takoj potem, ko je bil obveščen o atentatu na sedež sekcije «Tomažič» predložil v parlamentu posebno interpelacijo naslovljeno na ministra za notranje zadeve.

Sekcija «Tomažič» je v teh dneh prejela mnogo izrazov solidarnosti. Prejela je tudi mnogo solidarnostnih brzjavk iz drugih krajev dežele.

Sklenjeno je bilo tudi, da bo sekcija začela akcijo za nabiranje prispevkov za obnovitev opustošenih prostorov.

Atentat v Trstu ni osamljen primer

Fašistični atentat na sedež naše Partije v Trstu ni osamljen primer. Do podobnih atentatov je prišlo v zadnjem času tudi v drugih italijanskih mestih. Isto noč kot v Trstu so bile odvzete bombe na več komunističnih sedežev v Genovi. K sreči je eksplodirala samo ena bomba, ki je bila odvzeta na neki kulturni krožek. Ker je eksplodirala pozno ponoči ni terjala človeških žrtev in je k sreči povzročila tudi manjšo materialno škodo. Neeksplozivne bombe so bile zavite v posebne zavojke, na katerih je bil napis «OAS», to je sigla francoske fašistične organizacije, organizacije takoimenovanih francoskih ultrastov, o katerih se v zadnjem času mnogo govori in piše in ki imajo tesne stike z italijanskimi fašisti.

Se pred temi fašističnimi atentati so bili izvedeni podobni atentati tudi v Bologni. V Parmi so fašistični

Vhod v sedež sekcije «Tomažič»

atentatorji izvedli dinamični napad proti spomeniku padlih partizanov. Kot je znano je omenjeni spomenik odkril predsednik italijanske republike.

Atentati so povzročili veliko ogorčenje v vrstah antifašistov in demokratov. To je povsem upravičeno, saj ne gre tu le za varnost komunističnih sedešev ali spomenikov padlih partizanov marveč gre za italijansko demokracijo sploh.

Sporočilo uredništva

Predvideno je bilo, da bo redna številka našega lista izšla prihodnji teden. V njej bi bili objavili poročilo, ki ga je podal tov. Togliatti na zasedanju CK KPI in resolucijo, ki je bila sprejeta ob zaključku zasedanja. Omenjeno gradivo bi bilo zelo koristilo tovarišem, pri razpravljanju o sedanjem političnem položaju in o XXII. kongresu KP SZ. Ker pa smo zaradi fašističnega atentata smatrali za potrebno, da izdamo list že ta teden, nismo mogli pravočasno prevesti vsega gradiva. Zato bomo vse to skupno s poročilom o seji našega Federalnega komiteja, ki bo v soboto in v nedeljo, objavili prihodnjič.

Zgrešene pridige

Tudi v našem mestu s mnogo govori in piše o XXII. kongresu KP SZ. O sklepih tega kongresa ne razpravljajo samo komunisti marveč tudi druge politične sile. Te sklepe tolmačijo na najrazličnejše načine. V tem se zlasti odlikujejo reakcionarne in konservativne skupine. Te si predvsem prizadevajo, da bi vnesle v vrste javnega mnenja čim večjo zmedo in da bi s tem povzročile škodo komunistom.

Pretekli teden je priredila tudi Neodvisna socialistična zveza nekaj večer «razmišljanja o sklepih XXII. kongresa KP Sovjetske zveze.»

Uvod k temu razmišljanju je podal Eugenio Laurenti, bivši direktor lista «Il Corriere di Trieste» in današnji tajnik NSZ. Po poročilu je bila prva diskusija, v katero so posegli razni poslušalci. V to diskusijo je posegel tudi predstavnik naše Federacije, ki je obrazložil naša stališča. To priliko pa so izkoristili tudi nekateri odpadniki naše Partije. Med temi je bil tudi Stane Bidovec.

Da je govoril na omenjenem «razmišljanem» shodu je pač njegova stvar. Mi ne bi imeli ničesar proti, če ne bi bil v svojem govoru izenažil sklobasal vrsto fantastičnih izmišljotin in

če se ne bi bil na tako nestrojni način zagnal proti naši Federaciji in proti njenim voditeljem. Ker pa je to storil smo prisiljeni naše bralce opozoriti na neko zelo hudo dejanje Staneta Bidovca.

Stane Bidovec, ki se danes tako širokousti, kjer mu je to dana prilika in ki se skuša prikazovati kot nekaka «žrtve» in ki bi se rad prikazoval kot «kvalificirani borec za pravice Slovencev», toži naš list in zlo resno ograža njegov obstoj. Zato tak človek nima nobene pravice, da bi se kjerkoli skušal prikazovati kot branilec Slovencev in je najmanj poklican za to, da bi kogarkoli napadal zaradi politike na slovenskem področju. Naši bralci naj vedo, da je Bidovec tisti, ki bi rad s svojim rovarjenjem odvel slovenskim delavcem iz kmetom list, ki jih brani.

***

Tudi ljubljansko «Delo» je pridružil trditvam tukajšnjih odpadnikov od Partije. Po trditvah tega lista «bi treba odpraviti napake in zgrešene koncepcije tržaške federacije KPI».

To so zelo resne obdolžitve in zelo žaljive klevete, katere odločno zavračamo.

Protesti proti ravnanju iz Alžirci v francoskih ječah

Gladovna stavka alžirskih voditeljev

Podpredsednik začasne alžirske vlade Ben Bela in drugi alžirski voditelji, ki so do dalj časa zaprti v Franciji, so v znak protesta proti francoskim oblastem, ki ne želijo pristopiti k pogajanjem za pametno rešitev alžirskega vprašanja in ker ne želijo z alžirskimi političnimi jetniki kot z navadnimi zločinci, stopili v gladovno stavko. Že 15 dni ne prejemo nobene hrane. Dnevno popijejo samo nekaj mineralne vode. Zaradi tega je njihovo življenje v zelo resni nevarnosti. Toda francoske oblasti, namesto, da bi spremenile svoje stališče do alžirskih zadev trmasto vztrajajo pri starem; namesto, da bi ravnale s političnimi jetniki kot predvidevalo tozadevni mednarodni dogovori, ravnajo še nadalje z njimi kot z navadnimi zločinci. Ker pa so ti jetniki zaradi dolgotrajne gladovne stavke silno oslabil — in nekateri izmed jetnikov so bili že prej v slabem zdravstvenem stanju — so jih premeštili iz ječ v utrdbah v jetniške bolnice.

Gladovna stavka alžirskih voditeljev je danes predmet zanimanja svetovne demokracije. Vsa svetovna demokratična javnost se zgraža nad zadržanjem francoskih oblasti in jih obsoja. Za usodo alžirskih voditeljev ne zanima samo arabski svet, ampak tudi vsi tisti, ki se zanimajo za demokracijo. V arabski tisk obstaja veliko obsojnih francoskih oblasti. «Francoske oblasti počenjajo barbarski zločin nad alžirskimi rodoljubci, svoj barbarski zločin nad milijoni alžirskega ljudstva, ki se odločno in neomajno bori za svojo neodvisnost in svobodo!» Tako poudarja n.p. libanjski tisk v svojih komentarjih in uvodnikih.

Proti ravnanju francoskih oblasti z alžirskimi političnimi jetniki je nastopil med drugim tudi sekretariat Arabske lige. Ta je objavil poročilo, v katerem najodločneje protestira proti ravnanju francoskih oblasti z Alžirci, ki so zaprti v francoskih temnicah in poziva OZN, naj ukrene vse potrebno, da bi francoski kolonialisti nehali množično ubijati Alžirce v francoskih zaporih in da bi Francijo pripravili do tega, da bi spoštovala načela ustanovne listine OZN in deklaracije o človeških pravicah. Arabska liga prav tako poziva narode vsega sveta, naj s skupnimi akcijami onemogočijo nadaljnje francoske zločine nad junaki in svobodoljubnim alžirskim ljudstvom.

Zal so do sedaj vsi pozivi in protesti, da mora Francija drugače ravnati z zaprtimi Alžirci, ostali brez učinka. Kljub protestom z vseh strani ostajajo francoske oblasti pri svojem trmasto stališču in skušajo prenehati svetovno javnost s trditvijo, da ravnajo z zaprtimi Alžirci kot s političnimi jetniki. Toda če bi bilo res, potem zaporniki ne

bi stavkali z odklanjevanjem hrane. «Govoriti o pogajanjih, ko lahko zaprti alžirski rodoljubi vsak hip umro od lakote pomeni lahkomišno zanikati vsa čustva dostojanstva in časti». Tako je izjavil te dni minister začasne alžirske vlade Jazid, dočim je njegova vlada pozvala vse bratske in prijateljske države, naj odločno podpro akcijo Alžircev v zaporih širom po Franciji, tako da bi dosegli, da bi francoska vlada drugače ravnala s političnimi zaporniki.

O alžirskih političnih jetnikih v Franciji so te dni govorili tudi na skupščini OZN. 34 afriško-azijskih držav je predložilo resolucijo, ki poziva Francijo, naj alžirskim jetnikom prizna položaj političnih jetnikov zato, da omogoči takojšen konec gladovne stavke. Francoski delegat je seveda zapustil dvorano. Zadevna resolucija je bila sprejeta z 62 glasovi. Glasovanje se je vzdržalo 31

držav. Med vzdržanimi so tudi Italija, ZDA in Velika Britanija.

Nacistična predrznost

Ni se še poleglo ogorčenje svetovne demokratične javnosti zaradi krivične aretacije bivšega jugoslovanskega partizana Vračarica v Zahodni Nemčiji in že je zahodnonemški vojaški list »Deutsche Soldaten Zeitung» objavil članek, v katerem je med drugim rečeno, da je »treba upati, da bodo zahodnonemške oblasti odločne in da bodo drugi partizani, ki bodo prišli v njihove roke, dobili ostro odgovarjajočo kazeno». Ta revanšistični list je predrzno označil bivše partizane kot navadne zločince in odporniško gibanje kot brezpravno zločinsko tolpo.

Vse to predstavlja že višek nacistične predrznosti in izzivanja.

Afriška celina proglašena za neatomsko področje

Glavna skupščina OZN je sprejela resolucijo afriško-azijskih držav, katero je podprla SZ

Politični odbor OZN je v torek sprejel resolucijo 14 afriških držav, ki poziva države članice, naj smatrajo Afriko za brezatomsko področje. Resolucija poziva države članice, naj ne delajo atomskih poskusov na afriški celini, naj države članice ne uporabljajo afriškega ozemlja, afriških teritorialnih voda in zračnega prostora za preizkušnje, vskladiščenje ali prevažanje jedrskega orožja.

Za celotno resolucijo je glasovalo 57 držav, glasovanja pa se je vzdržalo 42 držav. Zelo značilno je, da sta Francija in ZDA glasovali proti tistemu delu resolucije, ki prepoveduje nadaljevanje jedrskih poskusov na afriški celini. Prav tako sta proti tistemu delu resolucije, ki govori o prepovedi uporabljanja afriškega ozemlja, teritorialnih voda in zračnega prostora za preizkušnje, vskladiščenje ali

prevažanje jedrskega orožja.

Istega dne je politični odbor OZN razpravljal tudi o afriško-azijski resoluciji, ki prepoveduje uporabljanje jedrskega orožja na splošno. Ta resolucija je bila sprejeta s 60 glasovi, proti njej je glasovalo 16 držav, 25 pa se jih je vzdržalo glasovanja.

Ta resolucija pravi, da uporabljanje jedrskega orožja pomeni neposredno kršitev listine OZN in da mora biti država, ki bi uporabila jedrsko orožje proglašena kot kršiteljica listine OZN, kot država, ki prezira človeške pravice in dela zločin proti človeštvu in civilizaciji.

Sovjetska zveza in druge socialistične države so glasovale za to resolucijo, dočim so ZDA, Velika Britanija in Francija glasovale proti njej.

To je še en dokaz kdo v resnici ogroža svet. To je

zelo prepričljiva lekcija, ki bi morala služiti tudi tistim krogom, ki so v zadnjem času dvigali toliko hrupa zaradi sovjetskih jedrskih poskusov in ki so tudi v našem mestu ustvarjali paniko med prebivalstvom, dočim so popolnoma molčali, ko so v Ameriki izvajali jedrske poskuse. In ne le, da so tedaj molčali, temveč so te poskuse opravičevali in celo pozdravljali, ne meneč se za hude nevarnosti za usodo vsega človeštva.

Obsodba belgijskih plačancev

Komisija OZN, ki je imela nalogo izvesti preiskavo o smrti Lumumba in njegovih tovarišev, je objavila poročilo, v katerem pravi, da je po njenem mnenju v bistvu resnična verzija, da so bili Lumumba in njegovi tovariši ubiti 17. februarja 1961 takoj po prihodu v neko vilo blizu Elisabethvilla, in sicer zelo verjetno pred očmi nekaterih članov kabinete vlade, in še posebej: Combeja, Munonga in Kibweja. Komisija meni, da so trditve o begu montirali, da opravičijo umor Lumumba in ostalih.

Poročilo komisije pravi, da veliko število znakov daje sumiti, da je bil izvršitelj umora neki belgijski plačanec, polkovnik Huygh.

Dalje pravi poročilo, da je bil umor izvršen na podlagi prej pripravljenega načrta, pri čemer je sodeloval tudi belgijski plačanec kapetan Gat. Kakor je znano sta bila istočasno z Lumumbo ubita tudi Joseph Okito in Maurice Mpolo.

Komisijo so sestavljali predstavniki Burme, Mehike, Etiopije in Toga. V svojem poročilu poudarja komisija, da so za umor treh kongoških voditeljev krivi takratna Kasavubujeva vlada v Leopoldvillu, predsednik Kasavabu in Combejeva pokrajinska vlada. Dalje se komisija pritožuje, da ji tedanja Kasavubujeva vlada ni dovolila, da bi odšla na kraj zločina in izvedla preiskavo na podlagi resolucije glavne skupščine OZN, ki je bila izglasovana 20. februarja.

Ta teden se je v New Yorku sestal Varnostni svet v zvezi s Kongom pod predsedstvom sovjetskega delegata Zorina. Predsednik je takoj dal besedo etiopskemu predstavniku, ki je poudaril, da je tuja intervencija glavni vzrok incidentov v Kongu in nezaupanja Katange v OZN. Predlagal je naslednje ukrepe: Belgijski in drugi plačanci naj se izženejo s silo. 2. Poveljstvo sil OZN naj nudi neposredno podporo osrednji kongoški vladi, da napravi konec odcepi Katange. 3. Pozovejo naj se dežele, ki mejijo s

Zgodovinski pomen Oktobrske revolucije

Odlomek iz govora, ki ga je imel urednik našega lista na proslavi v Dolini.

Minilo je 44 let odkar so ruski boljševiki v oktobrski socialistični revoluciji postavili prelomni mejnik v zgodovini človeštva.

Marsikaj se je spremenilo v teh 44 letih. Sovjetska zveza, ki je prvi neposredni sad velikega oktobra, ni več edina socialistična država na svetu, obkrožena od nadmočnega kapitalističnega in imperialističnega sveta. Danes je na svetu velika družina socialističnih držav, danes je že ena tretjina človeštva vključena v veliko družino socialističnih dežel, dežel, ki gradijo socializem ali se bližajo njegovi izgradnji. Zato je zares velika pot, ki jo je prehodil delovni svet v teh 44 letih a še večji so rezultati bojev, ki jih je vodil.

Oktobrska revolucija je zrušila temelje, na katerih je slonel izkoriščevalski in krivični socialni režim. Razbila je verige narodnega zatiranja, proglasila in zagotovila pravico narodov do samoodločbe in do neodvisnosti. Odpravila je vse privilegije nekdanjih vladajočih kast in je prvič v zgodovini priznala emancipacijo žena ter enake pravice kot moškim. Zato je ta revolucija do temeljev omajala celotno kapitalistično zgradbo in je ločila svet na dva nasprotujoča si sistema.

Oktobrska revolucija je vržla v svet geslo miru med na-

rodi. SZ je takoj po revoluciji začela dejansko izvajati svoja nova načela v odnosih med narodi in državami. Tako je človeštvo doseglo sigurno trdnjavo v svoji borbi proti osvajalnim vojnarnam, za mir in za varnost.

Oktobrska revolucija je povedla sovjetsko deželo na pot socializma. Težka in še neraziskana je bila ta pot, po kateri je moralo hoditi sovjetsko ljudstvo. Reakcionarne sile starega sveta so naredile vse kar je bilo v njihovih močeh, da bi strle zibelko sovjetske oblasti.

Jasno je, da je mlada sovjetska država morala voditi trdo borbo proti sovražnikom, kljubovati pred tujo oboroženo intervencijo in pred državljansko vojno, pred ekonomsko blokado in pred številnimi gospodarskimi težavami, zarotam, diverzantskim dejanjem, sabotažo in terorjem. Zato je bila gradnja socializma skrajno težavna. Ta je bila tem bolj težavna tudi zaradi hude zaostalosti, tehnične nerazvitosti in nizke kulturne ravni, ki je vladala do tedaj v Rusiji. Delavci in kmetje, ki so zmogovito izbojevali revolucijo, niso imeli potrebnih izkušenj pri upravljanju dežele in ne izkušenj pri izgradnji nove družbe. Težave pri gradnji socializma so se kasneje še bolj povečale tudi zaradi kriminalnega nacifasističnega napada na Sovjetsko zvezo.

Komunistična partija SZ, zvesta proletarskemu internacionalizmu je vedno zvesta geslu, borbenemu geslu,

ki se glasi: Proletarci vseh dežel, združite se! Partija smatra izgradnjo komunizma v SZ kot veliko internacionalistično nalogo sovjetskega ljudstva, ki je v interesu vsega svetovnega socialističnega sistema, v interesu proletarskega internacionalizma in vsega človeštva. Komunizem izpolnjuje zgodovinsko poslanstvo osvoboditve vseh ljudi vseh socialnih krivic, vsakega zatiranja in izkoriščanja, vojnega terorja in uveljavlja v svetu vrednote miru, dela, svobode, enakosti in sreče vseh ljudstev.

Velika oktobrska socialistična revolucija je bila zgodovinskega pomena za ves svet. Otvorila je novo dobo v zgodovini človeštva, to je dobo, v kateri bo propadel kapitalizem in se uveljavil komunizem. Socializem je triumfiral v deželi sovjotov, je dosegel odločilne zmage v deželah ljudske demokracije in je postal geslo stotin milijonov ljudi, ki se pod revolucionarno zastavo narodne osvoboditve in pod zastavo delavskega razreda bijejo po raznih deželah sveta za svojo svobodo, neodvisnost in boljše življenjske pogoje.

Boljševiška partija je ob sprejemu svojega prvega programa leta 1903 pozvala delavski razred in vse ruske delavce v borbo za zrušenje carske aristokracije in kasneje za zrušenje meščanskega režima ter za vzpostavitev diktature proleta-

riata. Februarja 1917 je bil zrušen carski režim. Oktobra istega leta je proletarska revolucija zrušila osvoboden kapitalistični režim. Prvič v zgodovini človeštva se je rodila socialistična država. Tako se je začela gradnja novega sveta. Tako je bil uresničen prvi program boljševiške partije.

Leta 1919 je bil sprejet drugi program te partije. Ta program se je lotil izgradnje socialistične družbe. Sovjetsko ljudstvo je hodeč po dotlej neraziskani poti, s premostitvijo številnih težav, ovir in zaprek ter z velikimi žrtvami, pod vodstvom komunistične partije uresničilo načrt izgradnje socializma, načrt ki ga je izdelal Lenin. Socializem je zmagal. Tako je komunistična partija, sovjetska partija realizirala tudi svoj drugi program.

Velikanski revolucionarni podvig, ki ga je izvršilo sovjetsko ljudstvo je sprožil gibanje v vrstah ljudskih množic v vseh kontinentih. Nad svetom je zahihel velik očiščevalni veter, ki je pomenil prebujenje človeštva. Socialistične revolucije v evropskih in azijskih deželah so dovedle do ustanovitve svetovnega socialističnega sistema. Velikanski val narodno osvobodilnih revolucij je zrušil kolonialni sistem imperalizma. Danes že ena tretjina človeštva sveta gradi novo življenje pod zastavo znanstvenega komunizma.

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

Etnični popis je nezakonit! Proslave Oktobrske revolucije

Skupna izjava političnih in kulturnih organizacij, ki predstavljajo Slovence na Tržaškem ozemlju

Popis prebivalstva po narodnosti na Tržaškem ozemlju je bil izveden na nepravilen način. Prav za prav je bil ta popis nezakonit, saj tozadevni zakon, ki ga je podpisal predsednik republike in ki ga je vladni generalni komisar v Trstu raztegnil tudi na Tržaško ozemlje ni predvideval popisa po narodnosti. Zakoniti obrazci za popis niso imeli stolpca za ugotavljanje občevalnega jezika v družinah. O vsem tem smo že pisali in govorili in torej vse to ni več nobena nevest za naše ljudi.

Kljub temu, da se je proti takemu popisu izrekla vsa slovenska skupnost na Tržaškem, da so se proti njemu izjavile vse napredne politične stranke in kljub temu, da široko italijansko javno mnenje ni odobraval takega popisa, se je ta vseeno izvršil. Seveda, ponavljamo, se je izvršil na nepravilen način.

Ze pred popisom so politične stranke in kulturne organizacije kot predstavnice Slovencev na Tržaškem izjavile, da ne bodo takemu popisu priznale nobene veljave in so že vnaprej odklonile njegove rezultate. Te dni pa so iste politične stranke in kulturne organizacije s posebno izjavo, ki je bila naslovljena na predsednika ministrskega sveta, na ministra za notranje zadeve, ministra za pravosodje, na generalnega vladnega komisarja v Trstu in na osrednji urad za statistiko v Rimu, še enkrat izjavile, da rezultatov popisa po narodnosti ne sprejemajo ker je nezakonit.

Skupno izjavo, ki jo objavljamo tu spodaj, so podpisale sledeče politične in kulturne organizacije:

KPI-Avtonomna tržaška federacija, Slovenska demokratska zveza, Neodvisna socialistična zveza, Slovenska katoliška skupnost, Slovenska krščansko-socialna zveza, Skupina neod-

visnih Slovencev, Tržaška federacija PSI, Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Slovensko hrvatska ljudska prosveta, Slovenska prosveta in Slovenska prosvetna matica.

Besedilo izjave se glasi:

Podpisane politične in kulturne organizacije, predstavnice slovenske narodne skupnosti na Tržaškem ozemlju, v zvezi s popisom prebivalstva, industrije in trgovine z dne 15. oktobra 1961 ugotavljamo

1.) da pristojna oblastva sploh niso preskrbela slovenskih prevodov obrazcev ne za popis industrije in trgovine niti ne za popis oseb živčih v skupnostih;

2.) da niso pravočasno preskrbela obrazcev v slovenskem jeziku za popis prebivalstva;

3.) da niso preskrbela zadostnega števila slovenskih razglasov, dočim navodil v slovenskem jeziku sploh ni bilo;

4.) da je bilo število popisovalcev z znanjem slovenskega jezika nezadostno;

5.) da ni bilo uradnih pojasnil, da se smejo obrazci

izpolnjevati tudi v slovenski in kako naj se izpolni 11. stolpec obrazca.

Končno poudarjajo, da je bil:

a) odlok predsednika republike št. 1011 z dne 8. septembra 1961 raztegnjen na Tržaško ozemlje šele z odlokom generalnega vladnega komisarja št. 30 od 31. oktobra 1961, to je 7 dni po izvršenem popisu;

b) da je obrazec ISTAT/UP/ter nezakonit ker ni predviden v zakonu, raztegnjenem na Tržaško ozemlje. Tudi 11. stolpec, ki govori o občevalnem jeziku, ni predviden v zakonitem obrazcu CP/1 predsedniškega dekreta od 8. avgusta 1961 št. 1011 niti ne v odloku generalnega vladnega komisarja od 21. oktobra 1961 št. 30.

Spričo vseh teh dejstev podpisane organizacije izjavljajo, da sta bila popis prebivalstva in ugotavljanje narodnosti nezakonita in nepravilno izvedena. Zato ponovno odločno odklanjajo vsako sklicevanje na tako pridobljene izide popisa in morebitno izkoriščanje na škodo slovenskega prebivalstva Tržaškega ozemlja.

Trst 11. novembra 1961.

(Sledijo podpisi)

Proračun zgoniške občinske uprave

Kot smo poročali v prejšnji številki našega lista je občinski svet v Zgoniku na svoji zadnji seji med drugim razpravljala tudi o načrtu za javna dela v letih 1961-62. Novi načrt, ki ga je izdelal občinski odbor posveča glavno pozornost dokončni rešitvi problemov cest na področju občine. Za ureditev tega načrta bi potrosili 10 milijonov lir.

Kot je znano posveča zgoniška občinska uprava že vrsto let izredno veliko skrb vprašanju cest. Pred leti ni bilo na področju občine nobene asfaltirane ceste. Vse ceste so bile v zelo slabem stanju. Danes pa je slika precej drugačna. V glavnem je ta problem že zadovoljivo rešen in občinska uprava si prizadeva, da bi čimprej asfaltirala še preostale ceste. Tudi zato so nekatere kritike, ki so jih iznesli predstavniki opozicije neumestne. Upoštevati je namreč treba, da je bilo pravilno posvetiti več skrbi cestam, ki so velikega pomena kot pa manj pomembnim cestam v nekaterih zaselkih, kot n. pr. v Koludrovici. Predstavniki občinske uprave so pravilno ravnali.

Prav gotovo je, da bodo pokončanih velikih delih prišla na vrsto še druga manj pomembna dela na nekaterih odsekih cest, kanalizacije itd. Načrt, o katerem je razpravljala občinska uprava na svoji zadnji seji predvideva skupno 37 milijonov izdatkov za razna javna dela. Od tega zneska se predvideva, kot smo že omenili 10 milijonov izdatkov za ceste, 4 milione za ureditev dvorišča in ograje okoli šolskega poslopja v Zgoniku ter ureditev kletnih prostorov omenjene šole.

Načrt nadalje predvideva zgraditev novega šolskega poslopja v Briščkih. V ta namen bi bilo potrebnih 10 milijonov lir. Šolsko poslopje v Briščkih je zelo potrebno, saj se danes tamkajšnja šola nahaja v neustreznih oz. v zasilnih prostorih. Šola v Briščkih je bila, kot je znano šele pred nekaj leti ustanovljena.

7 milijonov lir je predvidenih v proračunu za razširitev vodovodnega omrežja in 6 milijonov za zgraditev dveh živinozdravniških ambulant, ki bi bili namenjeni predvsem umetnemu opljevanju živine.

Na tej seji je bilo podano tudi poročilo o delih, ki so bila do sedaj izvršena. To poročilo se je nanašalo na dva letna gospodarska načrta. Iz tega poročila je razvidno, da je občinska uprava dobila za finančno leto 1960-61 le 6 milijonov lir. 4 milijone so porabili za popravila raznih občinskih cest, 1 milijon lir za razširitev vodovodnega omrežja in 1 milijon za popravila raznih občinskih zgradb in cerkve v Zgoniku. S sredstvi iz gospodarskega načrta 1959-60, ki znašajo nekaj več kot 6 milijonov lir, so uredili nekatere ceste in za zgraditev otroškega vrtca v Gabrovcu.

Sklepi upravnega sveta Delavskih zadrug

Upravni svet Delavskih zadrug je sklenil, da bodo oprli novo samopostrežno prodajalno v ul. Teatro Romano. V preučevanju je načrt za ustanovitev novih prodajalnih v Podlonjerja in pri Sv. Ivanu.

Upravi svet je tudi sporočil, da je sedaj skupno 20.025 članov Delavskih zadrug.

Tudi letos naša partija prireja tradicionalne proslave Oktobrske revolucije. Osrednja proslava je bila na dan 7. novembra v Ljudskem domu v ul. Madonnina 19 v Trstu. Proslave, na kateri sta govorila tov. Sema in Wilhelm, se je udeležilo veliko število ljudi. Udeležila se je tudi delegacija tržaške federacije PSI.

Ob tisti priliki so bile nagrajene tiste naše sekcije, ki so se najbolj odlikovale v letošnji kampanji za komunistični tisk in sicer sekcija Sv. Jakob, ki je nabrala 213.000 lir za tiskovni sklad; sekcija Pončana, ki je nabrala 80.000 lir; sekcija «Vostok» (Sv. Ivan), ki je nabrala 75.000 lir; sekcija Pradolongo (središče mesta), ki je nabrala 43.000 lir in sekcija Opčine, ki je za 100% prekoračila svoj plan.

Prav tako so bile nagrajene sekcije ki so že zaključile včlanjevanje v partijo za leto 1962. Te sekcije so: sekcija na Elizejskih poljanah, ki je poleg včlanjevanja vseh dosedanjih članov na novo vpisala še 3 tovariše; sekcija «Vostok», ki je doslej poleg dosedanjih članov na novo vpisala še 9 novih tovarišev; sekcija v

Nadaljevanje s 3. strani)

Socialistični svet se širi, kapitalistični svet se krči. Nedvomno je, da bo socializem povsod nadomestil kapitalizem. Tak je objektivni razvojni zakon družbe.

Danes Komunistična partija Sovjetske zveze uresničuje svoj tretji program, to je program izgradnje komunistične družbe. Novi program posplošuje na ustvarjalni način izkušnje izgradnje socializma, upošteva izkušnje revolucionarnega gibanja po svem svetu in z izražanjem kolektivne misli partije, postavlja naloge, ki so temeljnega pomena ter etape, ki so bistvenega pomena za izgradnjo komunizma. Najvišji cilj sovjetske partije je zgraditi komunistično družbo. In geslo v bojih za doseg tega cilja se glasi: vsakdo naj stori to kar je sposoben storiti in naj bo deležen tega, kar potrebuje. In v tem se bo uresničila Leninova parola, ki se glasi: Vse v imenu človeka in za dobro človeka.

Uresničitev vseh velikopoteznih načrtov ni v interesu le sovjetskega ljudstva, temveč je v interesu vsega človeštva. Prvi in poglavitni delež ki je v interesu vsega človeštva je uvrstitev perspektive pozitivne rešitve problema, ki je tudi v sedanjem času poglavitnega pomena, to je problema miru in osvoboditve vsega človeštva pred strahom termonuklearne katastrofe. V resnici ne gre za nov element, saj je bilo vprašanje miru vedno poglavitno vprašanje sovjetske politike in mirnega sožitja. Zato tudi sedanj program KP SZ v tem pogledu izpopolnjuje to kar so glede politike miru vsebovali že prejšnji programi in to v polni zvestobi leninskim načelom, ki so načela ohranitve in čuvanja miru!

Belgijski plačanci

(Nadaljevanje s 3. strani)

Katango (posebno pa Rodezija), naj ne pomagajo Combejevi vladi. 4. Izgajam plačancem, naj se zabrani povratek v Katango. 5. Vsem državam, naj se prepove dobavljanje orožja in finančno pomoč Katangi. 6. Poziv državam članicam, naj poma-

Devinu, ki je poleg starih na novo vpisala še 3 tovariše celica občinskih nameščencev in mladinski krožek pri Sv. Ani.

Razen teh sta bila nagrajena tudi folklorna skupina iz Podlonjerja in godbena skupina iz Pončane, ki sta tako marljivo sodelovali na številnih prireditvah komunističnega tiska.

Zelo uspele proslave Oktobrske revolucije so bile doslej v Miljah, kjer je govoril poslanec Vidali; pri Sv. Jakobu, kjer je govoril tov. Pescatori; v Štramarju, pri Sv. Ani; v Rocolu, kjer je govoril tov.

Tonel; v Rojanu; v Dolin kjer je govoril tov. Kapelj na Opčinah, kjer je govoril tov. Burlo.

Poleg teh večjih proslav bilo še več manjših proslav celicah in krožkih, katere so bile združene z aktivni članov naše Partije in Zveze komunistične mladine.

Ta teden je bilo tudi mnogo sestankov celic in sekcij naše Partije, na katerih so varšili razpravljali o sklepih XXII. kongresa KPI SZ in delu CK KPI.

Tudi za prihodnji teden najavljeno več takih sestankov.

ga OZN z vojaštvom in denarjem.

Govoril je tudi kongoski zunanji minister Bomboko ki je izjavil, da sovrtaštvo proti OZN v Katangi povzročijo tujci, katerih edini namen je štiti svoje interese in še dalje izkoriščati kongoska bogastva. Poudarja, da so odcepitev Katangi povzročili kolonialisti, in dodal, da Combe ne predstavlja večine prebivalstva Katangi. «Ce Katanga zahteva samoodločno, je pomnil Bomboko, tedaj je treba priznat tudi plemenu Baluba, nad katerim vsijo plačanci pokole». Dodal je, da Combe, ki misli, je najmočnejši človek v Kongu, se noče pogajati se zaradi tega zanaša na «zvitost» in «nepopustljivost».

Zatem je Bomboko izjavil, da na podlagi ustave so mogoča nobena pogajanja. Combe mora sprejeti stavo in oblast predsednik kongoske republike in Katanga se mora povrniti v oblast osrednje vlade. Bomboko je poudaril, da je dolžnost OZN izgnati plačance, ki sestavljajo skoraj celotno število tujih kolonialistov uradnikov tujih družb v Katangi. Izrekel je bojazen, bi utegnilo v Kongu zavlati dati rasno sovrtaštvo. Zahteval je, naj se omogoči, da osrednja vlada aretira in znuje plačance in da od OZN neposredno pomoč za vzdrževanje reda in zaščito celovitosti kongoskega ozemlja.

Premiera Slovenskega gledališča odgodena

Za soboto je bila napovedana nove premiera Slovenskega gledališča v Trstu Gre za delo Josipa Tavčarja «Zeh pred smrtjo». Ker cen zurni urad v Rimu še ni dal dovoljenja za uprizoritev novega dela, je morala premiera odpasti.

DELO
GLASILO AVTONOMNE TRZASKE FEDERACIJE K.P.I.
Uredništvo in uprava sta v Trstu, ul. Capitolina 3, telef. 44-047 in 44-047. Odgovorni urednik Anton Mirko Koper. Tiskarna Riva v Trstu, ul. Torrebianca 12.